

Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd Caerffili 2020-2035

Crynodeb Gweithredol Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd

Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili

Hydref 2026

Gwybodaeth ansawdd

Paratowyd gan

Stephen Kenny
Ecolegydd

Gwiriwyd gan

Dr Jacqui North
Ecolegydd Cyswllt

Gwiriwyd gan

Dr James Riley
Cyfarwyddwr Technegol
(Ecoleg)

Cymeradwywyd gan

Dr James Riley
Cyfarwyddwr Technegol
(Ecoleg)

Hanes Adolygu

Adolygiad	Dyddiad adolygu	Manylion	Wedi'i awdurdodi gan	Enw	Swydd
0	15/10/26	Drafft	JR	James Riley	Cyfarwyddwr Technegol

Rhestr Ddosbarthu

# Copïau Caled	Angen PDF	Enw'r Gymdeithas / Cwmni

Paratowyd ar gyfer::

Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili

Paratowyd gan::

AECOM Limited
1 Tanfield
Caeredin EH3 5DA
Y Deyrnas Unedig

Ff: +44 (0)131 301 8600
aecom.com

© 2026 AECOM Limited. Cedwir Pob Hawl.

Mae AECOM Limited ("AECOM") wedi paratoi'r adroddiad hwn i'w ddefnyddio gan **Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili** yn unig ("Cleient") yn unol â thelerau ac amodau'r penodiad ("y Penodiad").

Ni fydd gan AECOM unrhyw ddyletswydd na chyfrifoldeb ac/neu atebolrwydd i unrhyw barti mewn cysylltiad â'r adroddiad hwn sut bynnag y mae'n codi heblaw am yr hyn sy'n codi i'r Cleient o dan yr Apwyntiad. Ac eithrio fel y darperir yn y Penodiad, ni roddir unrhyw warant, yn benodol nac yn ymhlyg, ynghylch y cyngor proffesiynol a gynhwysir yn yr adroddiad hwn nac unrhyw wasanaethau eraill a ddarperir gan AECOM.

Lle mae unrhyw gasgliadau ac argymhellion sydd wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn yn seiliedig ar wybodaeth a ddarparwyd gan y Cleient ac/neu trydydd partïon, tybir bod yr holl wybodaeth berthnasol wedi'i darparu gan y Cleient ac/neu trydydd partïon a bod gwybodaeth o'r fath yn gywir. Nid yw unrhyw wybodaeth o'r fath a gafwyd gan AECOM wedi'i gwirio'n annibynnol gan AECOM, oni nodir yn wahanol yn yr adroddiad hwn. Nid yw AECOM yn derbyn unrhyw atebolrwydd am unrhyw gasgliadau, rhagdybiaethau neu gamau anghywir a gymerir o ganlyniad i unrhyw wybodaeth anghywir a ddarparwyd i AECOM gan y Cleient ac/neu trydydd partïon.

Tabl Cynnwys

1.	Cyflwyniad	5
1.1	Cefndir y prosiect	5
2.	Methodoleg	5
2.1	Proses yr HRA.....	5
2.2	Cwmpas ffisegol	5
2.3	Y cwmpas 'mewn cyfuniad' – cynlluniau a phrosiectau eraill.....	6
2.4	Cam Un: Prawf Effaith Arwyddocaol Debygol (sgrinio).....	6
2.5	Cam Dau: Asesiad Priodol.....	6
3.	Canlyniadau Asesu	7
3.1	Pwysau Hamdden	8
3.1.1	SAC/AGA/Ramsar Aber Hafren.....	8
3.1.2	SAC Coed Ffawydd Caerdydd	9
3.1.3	SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga.....	9
3.1.4	SAC Afon Wysg.....	10
3.2	Tir sy'n Gysylltiedig yn Swyddogaethol.....	11
3.3	Ansawdd Dŵr	11
3.4	Maint, Lefel a Llif Dŵr	12
3.5	Llygredd Atmosfferig.....	13

1. Cyflwyniad

1.1 Cefndir y prosiect

Penodwyd AECOM gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili (CCBC) i ymgymryd â'r HRA o'r Ail Gynllun Datblygu Lleol Newydd sy'n dod i'r amlwg ar gyfer Bwrdeistref Sirol Caerffili ar gyfer y cyfnod 2020-2035 (y cyfeirir ato o hyn ymlaen fel y '2RLDP neu'r 'Cynllun'). Amcanion yr asesiad yw:

- Nodi unrhyw agweddau ar y Cynllun a fyddai'n achosi effaith sylweddol debygol ar unrhyw Safleoedd Cynefin, sy'n cynnwys Ardaloedd Cadwraeth Arbennig (SACs), ymgeiswyr ACAau (cSACs), Ardaloedd Gwarchodaeth Arbennig (AGAau) ac AGAau arfaethedig (AGAA) ac fel mater o bolisi'r Llywodraeth, safleoedd Ramsar, ar eu pen eu hunain ac ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill;
- Penderfynu a fyddai angen asesiad priodol; a
- Cynnal dadansoddiad i lywio'r asesiad priodol, gyda'r bwriad o weld a fyddai unrhyw agweddau ar y cynllun yn cael effaith andwyol ar gyfanrwydd unrhyw safleoedd Cynefin.

2. Methodoleg

2.1 Proses yr HRA

Mae'r llywodraeth ganolog wedi cyhoeddi canllawiau cyffredinol ar asesu priodol.¹ Yng Nghymru, mae Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd hefyd yn cael ei lywio gan Nodyn Cyngor Technegol 5: Cadwraeth Natur a Chynllunio a'r Gyfres Gynllunio 16: Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd. Mae'r dogfennau hyn yn darparu canllawiau ychwanegol ynghylch cymhwyso'r Rheoliadau Cynefinoedd o fewn system gynllunio Cymru. Mae'r camau'n ailadroddol yn eu hanfod, gan gael eu hailystyried yn ôl yr angen mewn ymateb i wybodaeth fanylach, argymhellion, ac unrhyw newidiadau perthnasol i'r cynllun nes nad oes unrhyw effeithiau arwyddocaol tebygol ar ôl.

2.2 Cwmpas ffisegol

Bydd cwmpas ffisegol yr asesiad, h.y. yr ystod o safleoedd Cynefin i'w hystyried, yn seiliedig ar gyfuniad o olrhain llwybrau effaith a defnyddio pellteroedd sy'n deillio o amrywiol astudiaethau. Cytunodd Cyngor Bwrdeistref Sirol Caerffili yn flaenorol ar ardal chwilio 15km ar gyfer safleoedd Cynefinoedd gyda Chyfoeth Naturiol Cymru. Mae'r adroddiad hwn wedi mabwysiadu'r Parth Dylanwad hwnnw, gyda safleoedd y tu hwnt i'r ardal hon yn cael eu hystyried lle mae llwybrau effaith wedi'u nodi.

¹ <https://www.gov.uk/guidance/habitats-regulations-assessments-protecting-a-european-site>

2.3 Y cwmpas 'mewn cyfuniad' – cynlluniau a phrosiectau eraill

Mae'n ofyniad o dan y Rheoliadau nad yw effaith ac effeithiau unrhyw gynllun sy'n cael ei asesu yn cael eu hystyried ar eu pen eu hunain ond ar y cyd â chynlluniau a phrosiectau eraill a allai hefyd fod yn effeithio ar y safle(oedd) Cynefin dan sylw.

Y prif gynlluniau a phrosiectau eraill sydd wedi cael eu hystyried ar gyfer effeithiau mewn cyfuniad yw:

- Cynllun Datblygu Lleol Newydd Caerdydd
- Cynllun Datblygu Lleol Diwygiedig Rhondda Cynon Taf
- Cynllun Datblygu Lleol Newydd Bro Morgannwg
- Cynllun Datblygu Lleol Sir Fynwy
- Cynllun Datblygu Lleol Blaenau Gwent
- Cynllun Datblygu Lleol Newydd Casnewydd
- Cynllun Datblygu Lleol Torfaen
- Cynlluniau Rheoli Adnoddau Dŵr (WRMPs) sy'n cwmpasu Caerffili
- Cynlluniau Draenio a Rheoli Dŵr Gwastraff (DWMPs) sy'n cwmpasu Caerffili

2.4 Cam Un: Prawf Effaith Arwyddocaol Debygol (sgrinio)

Cam cyntaf unrhyw Asesiad Rheoliadau Cynefinoedd yw prawf Effaith Arwyddocaol Debygol (LSE) - yn ei hanfod asesiad lefel uchel i benderfynu a oes angen y cam dilynol llawn a elwir yn Asesiad Priodol. Y cwestiwn hanfodol yw:

'A yw'r Cynllun, naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd â phrosiectau a chynlluniau perthnasol eraill, yn debygol o arwain at effaith arwyddocaol ar safleoedd Cynefin?'

Y nod yw 'sgrinio allan' y cynlluniau a'r prosiectau hynny (neu'r dyraniadau/polisiâu safle) y gellir dweud, heb unrhyw asesiad manwl, ei bod yn annhebygol y byddant yn arwain at effeithiau andwyol sylweddol ar safleoedd Cynefin, fel arfer oherwydd nad oes mecanwaith na llwybr ar gyfer rhyngweithio andwyol â safleoedd Cynefin. Ymgwymerir â'r cam hwn yn Adran 4 o'r adroddiad hwn.

Wrth werthuso arwyddocâd, mae AECOM wedi dibynnu ar ein barn broffesiynol yn ogystal â chanlyniadau ymgynghoriadau blaenorol â rhanddeiliaid ynghylch effeithiau datblygu ar y safleoedd Cynefin a ystyriwyd yn yr asesiad hwn.

2.5 Cam Dau: Asesiad Priodol

Bydd asesiad manwl yn cael ei gynnal ar effaith y polisiâu ar gyfanrwydd y Safle(oedd) Cynefin sydd wedi cael eu 'sgrinio i mewn' yn ystod y Dasg flaenorol. Bydd mesurau osgoi a lliniaru i osgoi effeithiau sylweddol andwyol yn cael eu hymgorffori lle bo angen.

Fel y sefydlwyd gan gyfraith achosion, nid yw 'asesiad priodol' yn derm technegol; yn syml, mae'n golygu pa bynnag asesiad pellach sy'n angenrheidiol i gadarnhau a fyddai effeithiau andwyol ar gyfanrwydd unrhyw safleoedd Cynefin nad ydynt wedi'u diystyru

ar Effeithiau Arwyddocaol Tebygol. Gan nad yw'n derm technegol nid oes ganddo fethodoleg sefydledig ac eithrio ei fod yn golygu ailadrodd y dadansoddiad ar gyfer y cam effeithiau arwyddocaol tebygol, ond i lefel fwy o fanylder ar nifer llai o bolisïau a safleoedd, y tro hwn gyda'r bwriad o benderfynu a fyddai effeithiau andwyol ar uniondeb. Ar gyfer y llwybr ansawdd aer, yr asesiad priodol yw lle mae modelu traffig ac ansawdd aer manwl yn cael ei adrodd.

Un o'r ystyriaethau allweddol yn ystod asesiad priodol yw a oes lliniaru ar gael a fyddai'n mynd i'r afael â'r effaith bosibl yn llwyr. Yn ymarferol, mae'r asesiad priodol yn cymryd unrhyw bolisïau neu ddyraniadau na ellid eu diystyru yn dilyn y dadansoddiad Effeithiau Arwyddocaol Tebygol lefel uchel ac yn dadansoddi'r potensial ar gyfer effaith yn fanylach, gyda'r bwriad o ddod i'r casgliad a fyddai effaith andwyol ar gyfanrwydd mewn gwirionedd (hynny yw, amharu ar strwythur a swyddogaeth gydlynol y safle(oedd) Cynefin). Yn gyntaf, mae'r dadansoddiad yn sgrinio pob polisi neu ddyraniad safle yn seiliedig ar lwybrau effaith bosibl.

3. Canlyniadau Asesu

Cynhelir asesiad sgrinio o bolisïau'r 2RLDP yn Atodiad A. Daethpwyd i'r casgliad na ellir eithrio LSEs mewn perthynas â'r polisïau canlynol a ddygir ymlaen i'r AA:

- SP1: Y Strategaeth ar gyfer y 2RLDP – mae'r polisi'n darparu ar gyfer twf cynaliadwy ar draws yr awdurdod, gan gynnwys 7,151 o anheddau newydd a 40.3 hectar o dir cyflogaeth dros gyfnod yr LP.
- SP7: Gofyniad Tai – mae'r polisi'n darparu ar gyfer 7,151 o anheddau newydd.
- HO1: Dyraniadau Tai – mae'r polisi'n dyrannu tir ar gyfer darparu 2,767 o anheddau newydd.
- HO2: Cyfleoedd Adfywio a Arweinir gan Dai – mae'r polisi'n nodi nifer o gyfleoedd adfywio a arweinir gan dai.
- HO8: Llety i Sipsiwn a Theithwyr – mae'r polisi'n dyrannu tir ar gyfer darparu 12 llain i Sipsiwn a Theithwyr.
- RC4: Tref Caerffili 2035 – mae'r polisi'n dyrannu tir ar gyfer cyfleoedd adfywio, gan gynnwys darpariaeth tai.
- CF1: Cyfleusterau Cymunedol a Chymdeithasol – mae'r polisi'n nodi lleoliadau ar gyfer cyfleusterau cymunedol a chymdeithasol.
- LE6: Hen Bwll Glo Markham – mae'r polisi'n dyrannu tir ar gyfer cynllun defnydd cymysg.
- SP12: Rheoli Twf Cyflogaeth - mae'r polisi'n darparu ar gyfer 40.3ha o arwynebedd llawr cyflogaeth newydd.
- EM1: Safleoedd Cyflogaeth a Ddyrannwyd – mae'r polisi'n dyrannu sawl safle at ddefnydd cyflogaeth.
- HE3: Cyfleoedd Adfywio a Arweinir gan Dreftadaeth – mae'r polisi'n nodi dau gyfle adfywio a arweinir gan dreftadaeth.

Asesodd yr HRA hwn oblygiadau posibl y polisïau a'r dyraniadau safleoedd a gynhwysir yn Ail Gynllun Datblygu Lleol Caerffili ar y safleoedd Cynefinoedd canlynol:

- SAC Glaswelltiroedd Aberbargoed

- SAC Coed Ffawydd Caerdydd
- SAC Blaen Cynon
- SAC Bannau Brycheiniog
- SAC Cwm Cadlan
- SAC Coetiroedd Cwm Clydach
- SAC/AGA/Ramsar Aber Hafren
- SAC Afon Wysg
- SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga
- SAC Llyn Llangors
- SAC Coetiroedd Mynydd Pen-y-fâl
- SAC Coedydd Nedd a Mellte

O ystyried graddfa a lleoliad twf a sensitifrwydd ecolegol penodol i'r safle, y llwybrau effaith yr oedd angen eu hystyried oedd llygredd atmosfferig, pwysau hamdden, colli tir sydd wedi'i gysylltu'n swyddogaethol, maint, lefel a llif dŵr, ac ansawdd dŵr. Cafodd yr holl lwybrau effaith a nodwyd eu symud ymlaen i'r Asesiad Priodol.

3.1 Pwysau Hamdden

3.1.1 SAC/AGA/Ramsar Aber Hafren

Mae AGA / Ramsar / SAC Aber Hafren yn sensitif i effeithiau pwysau hamdden. Bydd darparu tai ychwanegol yn ne'r awdurdod yn cael mwy o effaith na datblygu mewn mannau eraill yn yr awdurdod. Pellter teithio yw'r prif bamedr wrth bennu tebygolrwydd trigolion y dyfodol o ymweld â safle a fyddai, ar y cyd ag atyniad yr aber ar gyfer hamdden, yn ei gwneud hi'n annhebygol y byddai trigolion y dyfodol yn ymweld â mannau eraill.

Mae arolygon ymwelwyr blaenorol wedi canfod bod ystod o ddalgylchoedd hamdden mewn gwahanol gydrannau o safleoedd y Cynefinoedd, gyda'r mwyaf wedi'i ganfod gan Gyngor Stroud sef 12.6km. Mae'n debygol y bydd gan wahanol rannau o Aber Hafren ddalgylchoedd hamdden gwahanol. Fodd bynnag, mae gwerth i awdurdodau o amgylch Aber Hafren fabwysiadu dalgylch craidd cyson.

Rhagwelir y bydd angen mesurau lliniaru i osgoi effeithiau andwyol ar yr AGA / Ramsar. Gellid cyflawni'r rhain ar ffurf Rheoli a Monitro Mynediad Strategol (SAMM) yn yr aber ei hun, a / neu drwy welliannau mynediad i fannau gwyrdd presennol neu newydd eu datblygu sydd wedi'u lleoli'n briodol. O ystyried y pellter sylweddol rhwng Caerffili a safleoedd Aber Hafren, yn ogystal â'r ffaith nad oes gan Gaerffili reolaeth dros ddatblygiad ar yr arfordir a mynediad iddo, byddai'n fuddiol cydlynu darpariaeth lliniaru hamdden gyda Chynghorau Caerdydd a Chasnewydd.

Argymhellir bod Cyngor Caerffili yn ymrwymo i gysylltu â Chyngor Caerdydd a Chyngor Casnewydd i roi mewnbwn i'w strategaethau rheoli hamdden ar gyfer safleoedd SAC/AGA/Ramsar Aber Hafren yn ôl yr angen i sicrhau nad oes unrhyw effaith andwyol ar y safleoedd.

3.1.2 SAC Coed Ffawydd Caerdydd

Mae SAC Coed Ffawydd Caerdydd wedi'i dynodi ar gyfer cynefinoedd sy'n sensitif i aflonyddwch hamdden, yn enwedig o ganlyniad i sathru. Mae'r SAC wedi'i lleoli yn rhan ogleddol boblog iawn Caerdydd, sy'n ffinio ag ardaloedd trefol Pentyrch, Ffynnon Taf a Thongwynlais, yn agos at Gaerffili. Er nad oes unrhyw derfynau gweithredol wedi'u gosod o ran hamdden, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn tynnu sylw'n glir bod angen dealltwriaeth lawnach o linell sylfaen hamdden ac effeithiau ar gynefinoedd. At ei gilydd, o ran SAC Coed Ffawydd Caerdydd, mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn ceisio sicrhau cydbwysedd rhwng defnydd hamdden cynaliadwy a diogelu pwysigrwydd cadwraeth natur y safle.

Mae gweithgareddau poblogaidd yn SAC Coed Ffawydd Caerdydd yn cynnwys cerdded, dringo a beicio mynydd, a wneir ym mhob rhan o'r SoDdGA. Mae'r safle wedi gweld cynnydd penodol mewn dringo, sydd wedi'i nodi fel bygythiad posibl i'r coed ar ben y clogwyn. Mae'r CMP yn nodi bod rheoli mynediad yn cael ei wneud gan berchnogion safleoedd unigol, gyda gwrthdaro buddiannau posibl yn cael ei drin drwy Fforwm Mynediad yr Awdurdod Lleol. O ystyried poblogrwydd cynyddol y safle, mae pwysau cynyddol i agor ardaloedd ychwanegol ar gyfer mynediad ag effeithiau negyddol posibl ar fflora llawr y coetir a choed cymwys.

Yn 2024, cynhaliodd AECOM, ar y cyd â chwmni arolygu arbenigol, arolwg ymwelwyr o amgylch Coed Ffawydd Caerdydd i ddarparu data ymwelwyr ar gyfer SAC Coed Ffawydd Caerdydd. Canfu'r arolwg hwn ddalgylch craidd o 6km ar gyfer y safle. O ystyried gwendidau hysbys SAC Coed Ffawydd Caerdydd, ystyrir y bydd yr anheddau newydd net nad oes ganddynt ganiatâd cynllunio eisoes yn cynyddu'r pwysau hamdden yn yr SAC ymhellach o bosibl. O ystyried bod mwyafrif yr ymwelwyr â'r safle yn dod o Gaerdydd, ystyrir y dylid cydlynu darpariaeth mannau gwyrdd amgen â Chyngor Caerdydd. Fodd bynnag, o ystyried lleoliad ac apêl unigryw Coedwig Ffawydd Caerdydd, a'i agosrwydd at ffynhonnell mor fawr o ymwelwyr, gellir dod i'r casgliad bod gan fannau gwyrdd hamdden newydd oddi ar y safle potensial cyfyngedig i ddenu pobl i ffwrdd o'r SAC. Os ystyrir bod mannau gwyrdd naturiol amgen yn debygol o fod yn aneffeithiol, byddai'r ffocws ar reoli hamdden o fewn yr SAC (SAMM).

Argymhellir bod Cyngor Caerffili yn ymrwymo i gysylltu â Chyngor Caerdydd i roi mewnbyn i'w strategaeth rheoli hamdden ar gyfer SAC Coed Ffawydd Caerdydd yn ôl yr angen er mwyn sicrhau nad oes unrhyw effaith andwyol ar yr SAC.

3.1.3 SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga

O ystyried sensitifrwydd uchel yr ystlumod pedol lleiaf hyn i aflonyddwch, mae'r ogofâu pwysicaf wedi'u giatio am resymau cadwraeth. Mae angen gwneud cais am drwydded ymlaen llaw i gael mynediad i'r ogofâu hyn. Fodd bynnag, nid oes giatiau ar nifer o safleoedd clwydo a gaeafgysgu eraill ac felly maent o bosibl yn sensitif i nifer uwch o ymwelwyr. Fodd bynnag, mae ogofa yn weithgaredd a allai fod yn beryglus sy'n gofyn am ganiatâd ymlaen llaw gan glwb ogofa lleol a chymorth arweinydd alldaith cymwys². Ar ben hynny, mae gwefan Ogofâu De Cymru yn amlinellu'r Cod Cadwraeth Ogofâu, sy'n anelu at leihau effeithiau ar fiota ogofâu yn ogystal â ffurfiannau daearegol³.

Canfu arolwg ymwelwyr PCBB nad yw ardal yr SAC yn cael ei mynychu'n helaeth ac nad oedd ogofa ymhlith y gweithgareddau hamdden mwyaf poblogaidd a grybwyllwyd gan y rhai a gyfwelwyd ac felly mae'n debygol y bydd yn cael ei wneud gan ychydig

² <http://www.breconbeacons.org/caves>

³ <http://www.ogof.org.uk/>

iawn o bobl yn unig. O ystyried ei natur arbenigol, ni ellir tybio bod y gweithgaredd hwn yn uniongyrchol gysylltiedig â chynnydd cyffredinol yn y boblogaeth leol, yn yr un modd â cherdded cŵn.

O ystyried y nifer gymharol fach o drigolion sy'n ymweld â'r ardal fras o amgylch yr SAC, y rheolaethau mynediad presennol (e.e. gatiau cloedig) ar gyfer yr ogofâu clwydo a gaeafgysgu pwysicaf a'r rheoleiddio ehangach ar weithgareddau ogofa, ystyrir na fyddai gweithredu'r 2RLDP yn arwain at effeithiau andwyol ar gyfanrwydd yr ogofâu yn SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga, ar ei ben ei hun ac ar y cyd.

Mae SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga dros 6km o Gaerffili ac felly nid yw o fewn pellter cerdded hawdd i ardal y cynllun. Wrth gwrs, bydd ymwelwyr sy'n defnyddio ceir yn ymweld â safleoedd ymhellach i ffwrdd, ond mae craffu ar y nifer fach o ffyrdd cyhoeddus sy'n darparu mynediad i safleoedd cydrannol yr SAC yn dangos eu bod yn gyffredinol yn gul, a bod parcio yn gyfyngedig iawn, a fydd yn ei hanfod yn rheoli nifer yr ymwelwyr achlysurol. Felly ni fydd y safle yn gyrchfan ar gyfer ymweliadau hamdden torfol sy'n deillio o Gaerffili.

Mae effeithiau andwyol posibl dringo hamdden yn yr SAC yn cael eu trafod yn briodol drwy'r system drwyddedu bresennol. Felly, disgwylir i'r cynnydd cyffredinol yn nifer y dringwyr o ganlyniad i'r 2LRPD fod yn gyfyngedig a chaiff ei drin yn ddigonol drwy'r system drwyddedu sydd eisoes ar waith yn yr SAC.

Felly, ystyrir na fydd 2RLDP Caerffili yn arwain at effeithiau andwyol ar gyfanrwydd SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga o ganlyniad i bwysau hamdden, naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd â Chynlluniau neu Brosiectau eraill.

3.1.4 SAC Afon Wysg

Mae SAC Afon Wysg yn system dŵr croyw sydd wedi'i dynodi am ei chwrs dŵr plaen i fynyddig, sawl rhywogaeth o bysgod anadromaidd a dyfrgwn.

At ei gilydd, ystyrir ei bod yn annhebygol iawn y bydd effeithiau aflonyddwch niweidiol ar ddyfrgwn gan gerddwyr cŵn a gweithgareddau hamdden eraill yn codi. Mae dyfrgwn yn anifeiliaid nosol ac felly maent yn weithredol yn bennaf pan nad oes gweithgareddau hamdden yn digwydd fel arfer. Ar ben hynny, mae dyfrgwn yn dangos gwydnwch addasol uchel tuag at aflonyddwch. At ei gilydd, y casgliad yw nad yw iechyd cyffredinol poblogaethau dyfrgwn yn cael ei effeithio'n andwyol gan aflonyddwch dynol.

Mae mynediad canŵio mewn rhannau penodol o SAC Afon Wysg yn amodol ar drefniadau mynediad gwirfoddol gan Sefydliad Gwy ac Wysg⁴. Mae'r cyngor a nodir gan y sefydliad hwn yn nodi mai dim ond yn y gaeaf, pan fydd llif uchel yn yr afonydd, y dylid ymgymryd â chanŵio a chaiacio yn rhydd. Mae cyfyngu gweithgareddau cychod i'r gaeaf yn sicrhau bod difrod i'r rhywogaethau a'r cynefinoedd cymwys yn cael ei leihau i'r lleiafswm.

O ran pysgota hamdden, mae dal a rhyddhau bellach yn cael ei hyrwyddo gan Cyfoeth Naturiol Cymru fel techneg pysgota i gynorthwyo cadwraeth stociau pysgod. Ar ben hynny, rhaid dychwelyd unrhyw eog yr lwerydd neu frithyll y môr sy'n cael ei ddal i'r afon⁵. Mae is-ddeddfau pysgota â gwialen ar waith ar gyfer Cymru hefyd, sy'n manylu ar y tymhorau agored ar gyfer amrywiaeth o rywogaethau pysgod, sydd wedi'u cynllunio i amddiffyn cyfanrwydd poblogaethau pysgod cymwys.

⁴ <https://www.wyeuskfoundation.org/>

⁵ <https://naturalresources.wales/guidance-and-advice/business-sectors/fisheries/angling-byelaws/?lang=cy>

Er bod canŵio a physgota yn boblogaidd yn SAC Afon Wysg, dim ond tuag 1.5% o boblogaeth y DU sy'n ymwneud â physgota hamdden⁶, sy'n fach iawn o'i gymharu â gweithgareddau hamdden mwy poblogaidd fel cerdded cŵn. Felly dim ond cyfran fach o drigolion fyddai'n ychwanegu at nifer y canŵ-wyr a'r pysgotwyr. O ganlyniad, ni ellir tynnu cysylltiad uniongyrchol rhwng darparu tai newydd mewn ardal a chynnydd sylweddol yn nifer y bobl a fydd yn ymwneud â physgota neu ganŵio. O ystyried hyn, y casgliad yw na fydd unrhyw effeithiau andwyol i'r 2RLDP ar gyfanrwydd safle SAC Afon Wysg o ran pwysau hamdden.

3.2 Tir sy'n Gysylltiedig yn Swyddogaethol

Mae AGA/Ramsar Aber Hafren wedi'i ddynodi am ei phoblogaeth fawr o adar dŵr ac adar hirgoes yn gyffredinol, ac am ei phoblogaethau penodol o elyrch Bewick nad ydynt yn bridio, gwyddau talcenwyn, pibydd y mawn, pibydd coesgoch, hwyaid yr eithin, hwyaid lludw, cwtiad torchog, gylfinir a hwyaid cynffonfain. Er mwyn cynorthwyo ystyriaeth o faterion tir sy'n gysylltiedig â swyddogaeth, mae Natural England wedi cynhyrchu canllawiau heb eu cyhoeddi. Yn ôl y canllawiau hyn, mae'r rhan fwyaf o adar dŵr ac adar hirgoes yn aros o fewn 2km i'w mannau clwydo craidd (h.y. y safle AGA/Ramsar) wrth chwilio am fwyd. O'r rhywogaethau hynny y mae AGA/Ramsar Aber Hafren wedi'i ddynodi ar eu cyfer yr eithriadau yw elyrch Bewick a gwyddau talcenwen sy'n chwilota am fwyd hyd at 10km o'u safleoedd clwydo craidd. Mae'r un canllawiau gan Natural England yn ystyried y gallai datblygiad preswyl gael effaith andwyol ar y ddwy rywogaeth hyn pe bai'n arwain at golli tir sydd wedi'i gysylltu'n swyddogaethol hyd at 5km o'r ardaloedd clwydo craidd (yr AGA/Ramsar). O ystyried bod AGA/Ramsar Aber Hafren tua 5.7km i ffwrdd o ardal y cynllun, ac yn unol â'r canllawiau Natural England hyn, gellir dod i'r casgliad na fydd y 2RLDP yn arwain at effeithiau andwyol ar safleoedd AGA a Ramsar Aber Hafren o ran colli tir sydd wedi'i gysylltu'n swyddogaethol, naill ai ar ei ben ei hun neu ar y cyd â Chynlluniau neu Brosiectau eraill.

3.3 Ansawdd Dŵr

Bydd Gweithfeydd Trin Dŵr Gwastraff (WwTW) sy'n gwasanaethu datblygiadau tai a chyflogaeth newydd yn gollwng carthion wedi'u trin ychwanegol, naill ai'n uniongyrchol i Aber Hafren neu i gyrff dŵr sydd mewn parhad hydrolegol â'r safleoedd Cynefin. Ystyrir bod y dynodiadau AGA / Ramsar ac SAC yn agored i effeithiau negyddol ar ansawdd dŵr.

Mae Caerffili yn gorwedd o fewn ardal gynllunio dŵr gwastraff gweithredol Cymoedd y De-ddwyrain DCWW⁷. Defnyddiodd Dŵr Cymru nifer o offer modelu rhagfynegol i lywio eu Cynlluni Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff (DWMP). Mae Caerffili yn gorwedd o fewn dalgylch cynllunio Rhymni R – cyd Nant Cylla i Chapel Wood [Coed y Capel], sy'n cael ei wasanaethu gan bum WwTW. Mae canlyniadau'r asesiad llif tywydd sych (DWF) yn dangos y bydd digon o le yn y WwTW i ddarparu ar gyfer y twf a ddyrannwyd hyd at 2050, gan gynnwys capasiti trin sbâr o 20%. Mae DCWW yn ceisio mynd i'r afael â'r prinder mewn capasiti trin o dan lifau tywydd gwlyb drwy wella lle uwchben y rhwydwaith carthffosiaeth, yn bennaf drwy leihau'r defnydd o ddŵr y pen (i 100l y pen y dydd erbyn 2050) a chyfaint carthion masnach (25% yn y tymor hir). Ar hyn o bryd, mae 19 o gynlluniau wedi'u cyflwyno yn y cynllun dewisol cylch cyntaf ar gyfer WwTW

⁶ Mae tua 1 miliwn o drwyddedau pysgota yn cael eu gwerthu bob blwyddyn yn y DU, sy'n cyfateb i tua 1.5% o boblogaeth y DU; hyd yn oed gan dybio bod nifer cyfartal o bobl yn pysgota'n rheolaidd heb drwyddedau mae hynny'n dal i fod yn cyfateb i ddim ond 3% o'r boblogaeth

⁷ Dŵr Cymru. (Tachwedd 2023). Cynllun Rheoli Draenio a Dŵr Gwastraff 2024 – Crynodeb Dalgylch Basn Afon ar gyfer Cymoedd y De-ddwyrain. 58 tudalen. Ar gael yn: <https://www.dwrcymru.com/cy-gb/our-services/wastewater/drainage-and-wastewater-management-plan>

Bae Caerdydd i leihau nifer y gorlifiadau o garthffosydd cyfun a digwyddiadau llifogydd eraill sy'n gysylltiedig â'r gwaith.

Mae Cyfoeth Naturiol Cymru yn gosod Safonau Ansawdd Amgylcheddol (EQS) ar gyfer pob llygrydd dyfrol pwysig nad yw'n wenwynig ac yn wenwynig, a osodir yng nghyd-destun targedau ansawdd dŵr eang a bennir yn y Gyfarwyddeb Fframwaith Dŵr (WFD). Mae gofynion ansawdd dŵr cynefinoedd a rhywogaethau cymwys yn hanfodol wrth lywio'r targedau hyn ac, felly, wrth aros o fewn y llifau gollwng / crynodiadau a ganiateir mae'n awgrymu na fydd unrhyw effeithiau andwyol ar safleoedd Cynefin yn digwydd mewn perthynas â newidiadau i ansawdd dŵr. Gan fod y DWMP yn cael ei gynnal ar lefel strategol, mae'n ystyried effaith twf y boblogaeth ar draws ei ardal wasanaeth yn ei hanfod ac felly mae 'mewn cyfuniad' yn ei hanfod.

Mae SAC Glaswelltiroedd Aberbargoed o bosibl yn agored i newidiadau yn ansawdd y dŵr o ganlyniad i ddŵr wyneb yn rhedeg i ffwrdd o ddatblygiadau cyfagos. Mae'r 2RLDP yn dyrannu tir yn Heol y Cefn ar gyfer datblygiad sy'n gorwedd gerllaw SAC Glaswelltiroedd Aberbargoed. Ystyrir mai Systemau Draenio Cynaliadwy (SDCau) yw'r prif ddull o leihau cyfaint y dŵr ffo wyneb sy'n cyrraedd derbynyddion ecolegol sensitif trwy gyfyngu ar ddigwyddiad a maint llifogydd. Mae SDCau yn ymyriadau sy'n rheoli dŵr wyneb wrth y ffynhonnell trwy gyfyngu ar ddŵr ffo i gyfraddau maes glas cyn y datblygiad. O ystyried y gall SDCau atal dŵr ffo wyneb rhag cyrraedd safleoedd Cynefinoedd, mae angen fframwaith polisi i sicrhau y bydd darpariaeth SDCau briodol wedi'i hymgorffori yn y dyluniad ar dir yn Heol y Cefn. Polisi PM2: Mae Dylunio ac Amwynder yn ei gwneud yn ofynnol i ddatblygiad sicrhau "*ymgorffori effeithlonrwydd adnoddau ac enillion solar goddefol... a lle bo angen, defnyddio systemau draenio cynaliadwy*". Mae'r polisi hwn yn sicrhau y bydd systemau draenio cynaliadwy addas ar waith ar gyfer y datblygiad yn Nhir yn Heol y Cefn. Felly, ystyrir bod fframwaith polisi digonol ar waith i sicrhau na fydd unrhyw effeithiau andwyol ar SAC Glaswelltiroedd Aberbargoed o ganlyniad i newidiadau yn ansawdd dŵr o ganlyniad i'r Cynllun.

3.4 Maint, Lefel a Llif Dŵr

Mae SAC Aber Hafren wedi'i dynodi ar gyfer ystod o gynefinoedd sy'n sensitif i newidiadau yng nghyfraddau llif dŵr. Mae'n annhebygol y bydd newidiadau yng nghyfraddau llif dŵr yn yr aber yn effeithio ar adar AGA / Ramsar (e.e. elyrch Bewick) yn uniongyrchol. Yn hytrach, byddai'r prif effeithiau'n digwydd fel effeithiau anuniongyrchol ar gynefinoedd chwilota am fwyd a chlwydo.

Mae DCWW wedi cynhyrchu Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr (WRMP) 2024⁸, sy'n ymgorffori tystiolaeth well ynghylch cydnerthedd adnoddau dŵr a rhwymedigaeth gryfach tuag at wella'r amgylchedd yn nalgylchoedd Cymru. Mae Caerffili yn dod o fewn Parth Adnoddau Dŵr SEWCUS (WRZ) y rhagwelir y bydd yn wynebu diffygion yn y cydbwysedd cyflenwad-galw hyd at 2050. Mae hyn yn dangos na fydd y lefel bresennol o ddarpariaeth dŵr yn ddigonol i ddiwallu'r boblogaeth a ragwelir.

Yn seiliedig ar y diffyg a ragwelir yn y cyflenwad dŵr yfed, cynhyrchodd DCWW Gynllun a Ffeirir i fynd i'r afael ag unrhyw ddiffygion yn y cyflenwad. Prif golofn y strategaeth yw rhaglen uchelgeisiol ar gyfer rheoli galw. Mae Dŵr Cymru wedi gwrthod opsiynau ar gyfer ffynonellau dŵr newydd ac mae'r opsiynau a ffeirir ar gyfer mynd i'r afael â'r diffyg cyflenwad-galw yn ymwneud â chysylltedd o fewn system ddosbarthu'r cwmni. Mae HRA y WRMP yn dod i'r casgliad na fydd yn arwain at effeithiau andwyol ar Safleoedd Cynefinoedd Aber Hafren. Felly, gellir diystyru effeithiau andwyol ar

⁸ Dŵr Cymru. (Hydref 2022). Cynllun Rheoli Adnoddau Dŵr Drafft 2024. 66 tudalen. Ar gael yn: <https://www.dwrcymru.com/en/our-services/water/water-resources/draft-water-resources-management-plan-2024>

gyfanrwydd yr aber. Gan fod y WRMP yn cael ei gynnal ar lefel strategol, mae'n ystyried effaith twf y boblogaeth ar draws ei ardal wasanaeth yn ei hanfod ac felly mae 'mewn cyfuniad' yn ei hanfod.

3.5 Llygredd Atmosfferig

Ni ellid diystyru llygredd atmosfferig fel llwybr effaith posibl ar gyfer sawl safle Cynefinoedd. Dyma nhw:

- SAC Glaswelltiroedd Aberbargoed
- SAC Coed Ffawydd Caerdydd
- SAC Bannau Brycheiniog
- SAC Coetiroedd Cwm Clydach
- SAC Safleoedd Ystlumod Brynbuga

Yn dilyn ystyriaeth fanwl, gan gynnwys adolygiad o fodelu traffig ac ansawdd aer a gynhaliwyd gan awdurdodau cyfagos, daethpwyd i'r casgliad na fydd unrhyw effeithiau andwyol ar gyfanrwydd unrhyw un o'r safleoedd hyn.

